

Judikatūras krājums

TIESAS RĪKOJUMS (astotā palāta)

2019. gada 10. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesas Reglamenta 99. pants – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija lietās par vecāku atbildību – Regula (EK) Nr. 2201/2003 – 15. pants – Lietas nodošana citas dalībvalsts tiesai, kas atrodas labākā vietā, lai izspriestu lietu – Izņēmums no vispārējā noteikuma par bērna pastāvīgās dzīvesvietas tiesas jurisdikciju – Īpaša saikne ar citu dalībvalsti – Elementi, kas ļauj noteikt tiesu, kura atrodas labākā vietā – Dažādu tiesību normu pastāvēšana – Bērna interešu prioritāte

Lietā C-530/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Ilfov* (Ilfovas apgabaltiesa, Rumānija) iesniedza ar 2018. gada 20. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 13. augustā, tiesvedībā

EP

pret

FO,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Biltšens [*F. Biltgen*], tiesneši K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] (referents) un L. S. Rossi [*L. S. Rossi*],

ģenerālvokāts: J. Tančevs [*E. Tanchev*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- EP vārdā – *C. D. Giurgiu*, advokāts,
- FO – pats savā vārdā,
- Rumānijas valdības vārdā – *E. Gane* un *L. Lițu*, kā arī *C. Canțăr*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Wilderspin* un *A. Biolan*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu lemt, izdodot motivētu rīkojumu,

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Padomes Regulas (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (OV 2003, L 338, 1. lpp.) 15. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp EP un FO par aizgādības tiesību piešķiršanu attiecībā uz viņu nepilngadīgo bērnu un par bērna pastāvīgās dzīvesvietas noteikšanu, kā arī par uzturlīdzekļu maksāšanu bērnam.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Regulas Nr. 2201/2003 13. apsvērumā ir noteikts:

“Bērna interesēs šī regula izņēmuma kārtā vai noteiktos apstākļos pieļauj to, ka tiesa, kurai ir piekritība, var nodot lietu citas dalībvalsts tiesai, ja šī tiesas atrašanās vieta ir labāka, lai izspriestu lietu. [..]”

- 4 Šīs regulas 8. panta “Vispārējā piekritība” 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalsts tiesām ir piekritīgas lietas par vecāku atbildību par bērnu, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī brīdī, kad tiesā iesniegta prasība.”

- 5 Minētās regulas 15. pantā “Lietas nodošana tiesai, kas atrodas labākā vietā tiesas spriešanai” ir noteikts:

“1. Izņēmuma kārtā dalībvalsts tiesas, kurām ir piekritība pēc būtības, ja tās uzskata, ka citas tās dalībvalsts tiesa, ar kuru bērnam ir īpaša saikne, ir labākā atrašanās vietā tiesas spriešanai vai atsevišķas lietas daļas izskatīšanai, un ja tas ir bērna interesēs, var:

- a) apturēt tiesvedību vai attiecīgo tās daļu un aicināt puses iesniegt prasību minētās citas dalībvalsts tiesā saskaņā ar 4. punktu; vai
- b) lūgt citas dalībvalsts tiesu pieņemt piekritību saskaņā ar 5. punktu.

2. Šā panta 1. punktu piemēro:

- a) pēc pieteikuma saņemšanas no kādas puses; vai
- b) pēc pašas tiesas ierosmes; vai
- c) pēc pieteikuma saņemšanas no citas tās dalībvalsts tiesas, ar kuru bērnam ir īpaša saikne saskaņā ar 3. punktu.

Īstenoto lietas nodošanu pēc tiesas ierosmes vai pēc citas dalībvalsts tiesas pieteikuma saņemšanas jāpieņem vismaz vienai no pusēm.

3. Uzskata, ka bērnam ir 1. punktā minētā īpašā saikne ar dalībvalsti, ja šī dalībvalsts:

- a) ir kļuvusi par bērna pastāvīgo dzīvesvietu pēc tam, kad 1. punktā minētajā tiesā iesniegta prasība; vai
- b) ir bērna iepriekšējā pastāvīgā dzīvesvieta; vai
- c) ir bērna pilsonības vieta; vai
- d) ir tās personas pastāvīgā dzīvesvieta, kurai ir vecāku atbildība; vai
- e) ir vieta, kurā atrodas bērna īpašums, un ja lieta ir saistīta ar bērna aizsardzības pasākumiem, kuri attiecas uz šī īpašuma pārvaldīšanu, saglabāšanu vai atsavināšanu.

4. Dalībvalsts tiesa, kurai ir piekritība pēc būtības, nosaka termiņu, kurā minētās citas dalībvalsts tiesās jāiesniedz prasību saskaņā ar 1. punktu.

Ja šajā laikā attiecīgajās tiesās nav iesniegta prasība, tiesa, kurā iesniegta prasība, turpina īstenot piekritību atbilstoši 8. līdz 14. pantam.

5. Minētās citas dalībvalsts tiesas, ja īpašu lietas apstākļu dēļ tas ir bērna interesēs, pieņem piekritību sešu nedēļu laikā pēc prasības iesniegšanas, kas izdarīta saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu vai 1. punkta b) apakšpunktu. Šajā gadījumā tiesa, kurā prasība iesniegta pirmajā, atsakās no piekritības. Pretējā gadījumā tiesa, kurā iesniegta prasība pirmajā, turpina īstenot piekritību atbilstoši 8. līdz 14. pantam.

6. Tiesas šā panta vajadzībām sadarbojas tieši vai ar tās centrālās iestādes starpniecību, kas izraudzīta, ievērojot 53. pantu.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 6 EP, Rumānijas pilsoņi, 2005. gadā apprecējās ar FO, Francijas pilsoni. Viņu savienībā 2006. gada 13. oktobrī piedzima bērns.
- 7 EP un FO faktiski dzīvo šķirti kopš 2013. gada, un viņu bērns kopš tā laika dzīvo savas mātes dzīvesvietā Rumānijā.
- 8 2014. gada 13. janvārī bērna māte EP lūdza *Judecătoria Buftea* (Buftjas pirmās instances tiesa, Rumānija) šķirt laulību, piešķirt viņai aizgādības tiesības pār minēto bērnu un noteikt FO, bērna tēvam, pienākumu maksāt viņam uzturlīdzekļus.
- 9 FO izvirzīja iebildi par Rumānijas tiesu jurisdikcijas neesamību, uzskatot, ka jurisdikcija ir Krievijas Federācijas tiesām, kā arī iebildi par starptautisku *lis pendens* un iebildi par nepieņemamību. Turklāt viņš pakārtoti iesniedza pretprasību, ar kuru lūdza šķirt laulību EP vainas dēļ, piešķirt viņam ekskluzīvas tiesības īstenot vecāku varu, aizgādības tiesības pār bērnu un noteikt EP pienākumu maksāt bērnam uzturlīdzekļus.
- 10 Ar 2014. gada 10. oktobra rīkojumu *Judecătoria Buftea* (Buftjas pirmās instances tiesa) noraidīja visas trīs FO izvirzītās iebildes un 2015. gada 12. janvāra rīkojumā secināja, ka pamatlietā piemērojamie tiesību akti ir Rumānijas tiesību akti.

- 11 2016. gada 8. jūnijā EP un FO galu galā iesniedza pieteikumu par laulības šķiršanu pēc abpusējas vienošanās, taču katra puse pieprasīja vienpusējas tiesības īstenot vecāku varu, nepilngadīgā bērna dzīvesvietas noteikšanu pie sevis un pienākuma noteikšanu pretējai pusei maksāt uzturlīdzekļus šim bērnam. Pakārtoti FO lūdza noteikt kopīgas aizgādības tiesības pār bērnu.
- 12 Ar 2016. gada 4. jūlija spriedumu *Judecătoria Buftea* (Buftjas pirmās instances tiesa) pasludināja EP un FO laulības šķiršanu pēc abpusējas vienošanās, nosprieda, ka vecāku atbildība tiks īstenota kopīgi, noteica bērna dzīvesvietu pie mātes, noteica bērna apmeklējumu grafiku tēvam un noteica šim pēdējam pienākumu maksāt savam bērnam uzturlīdzekļus.
- 13 Attiecībā uz FO iesniegto pieteikumu par bērna pārmaiņus uzturēšanos divās dzīvesvietās, balstoties uz Francijas likuma sniegtajām iespējām, šī tiesa uzsvēra, ka saskaņā ar Francijas tiesu judikatūru pušu domstarpības var būt šķērslis šāda veida dzīvesvietas noteikšanai.
- 14 2017. gada 7. aprīlī FO un EP iesniedza apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu *Tribunalul Ilfov* (Ilfovas apgabaltiesa, Rumānija).
- 15 FO apgalvoja, ka *Judecătoria Buftea* (Buftjas pirmās instances tiesa) nebija jurisdikcijas izlemt tās izskatīšanā esošo lietu, un lūdza atcelt šo spriedumu.
- 16 Turklāt katra pamatlietas puse apgalvoja, ka minētais spriedums ir jāgroza pēc būtības tai par labu.
- 17 Iesniedzējtiesa norāda, ka *Judecătoria Buftea* (Buftjas pirmās instances tiesa) ir lēmusi, ņemot vērā bērna prioritārās intereses, jo šis bērns kopš 2013. gada nogales dzīvo kopā ar māti Rumānijā, apmeklē franču skolu un ir labi integrējies apkārtējā vidē. Gan valodas, gan kultūras aspektā bērnam visciešākā saikne esot tieši ar Rumāniju.
- 18 Turpretim FO, kurš ir deklarējis pastāvīgo dzīvesvietu Francijā, Rumānijā un Krievijas Federācijā, profesionālais stāvoklis esot neskaidrs un viņa darbības raksturs neļaujot viņam veltīt pietiekami daudz laika bērnam. FO apgalvojums, ka viņš esot gatavs pamest savu karjeru, lai apmestos uz dzīvi Rumānijā un dzīvotu kopā ar savu bērnu, neesot pietiekams, lai pamatotu prasību noteikt bērna dzīvesvietu pie viņa. Turklāt pats bērns esot norādījis, ka ir pieķēries abiem vecākiem, ka viņš cieš no vecāku nepārtrauktajiem stridiem un ka viņš, lai gan nevēlas apbēdināt tēvu, vēlētos dzīvot kopā ar māti.
- 19 Tomēr iesniedzējtiesa uzdod jautājumu par FO izvirzīto apelācijas pamatu, kas ir balstīts uz Rumānijas tiesu jurisdikcijas neesamību un uz argumentu, ka Francijas tiesas atrodas labākā vietā, lai lemtu par prasībām attiecībā uz vecāku atbildību. Tādēļ tā uzskata, ka ir nepieciešams pārbaudīt tās jurisdikciju, ņemot vērā Regulas Nr. 2201/2003 15. panta normas.
- 20 Šādos apstākļos *Tribunalul Ilfov* (Ilfovas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
  - “1) Vai [Regulas Nr. 2201/2003] 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nosaka izņēmumu no noteikuma par tās vietas valsts tiesas jurisdikciju, kurā ir bērna pastāvīgā dzīvesvieta?
  - 2) Vai [Regulas Nr. 2201/2003] 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka kritēriji, kas norāda uz nepilngadīgā īpašu saikni ar Franciju [..], ir kritēriji, ko paudusi lietas puse (proti, nepilngadīgais bērns ir dzimis Francijā, viņa tēvs ir Francijas pilsonis, viņam ir uz asinsradniecību balstīta ģimene, ko veido divas māsas un brālis, māsasmeita, vectēvs no tēva puses, tēva pašreizējā neprecētā dzīvesbiedre un viņu nepilngadīgā meita Francijā, savukārt Rumānijā šim bērnam nav neviena radnieka no mātes puses, viņš apmeklē franču skolu, nepilngadīgā bērna izglītība un domāšanas veids kopš dzimšanas ir franču garā, valoda, ko mājās saziņai lieto vecāki savā starpā un ar bērnu, vienmēr ir bijusi franču valoda), un tāpēc valsts tiesai ir jāatzīst, ka Francijas tiesa atrodas labākā vietā?

- 3) Vai [Regulas Nr. 2201/2003] 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas procesuālās atšķirības starp abu valstu tiesiskajiem regulējumiem kā slēgta tiesas procesa norise specializētās tiesās kalpo bērna prioritārajām interesēm minētās Savienības tiesību normas izpratnē?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 21 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu, ja atbilde uz uzdoto prejudiciālo jautājumu skaidri izriet no judikatūras vai ja tā nerada nekādas pamatotas šaubas, Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerālvokāta uzklaušanās jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu.
- 22 Šī tiesību norma ir jāpiemēro šajā lietā.

Par pirmo jautājumu

- 23 Atbildi uz pirmo jautājumu par to, vai ar Regulas Nr. 2201/2003 15. pantu ir noteikts izņēmums no šīs regulas 8. pantā paredzētā noteikuma par vispārējo piekritību [jurisdikciju], saskaņā ar ko jurisdikcija ir tās dalībvalsts tiesām, kurā ir bērna pastāvīgā dzīvesvieta brīdī, kad tiesā ir celta prasība, var secināt no paša 15. panta formulējuma.
- 24 Patiesībā Regulas Nr. 2201/2003 15. panta 1. punktā ir skaidri paredzēts, ka tas ir piemērojams izņēmuma kārtā. Kā ir atzinusi Tiesa, šis 15. panta 1. punkts ir īpašs jurisdikcijas noteikums, kas ir atkāpe no minētās regulas 8. panta 1. punktā paredzētā vispārējās jurisdikcijas noteikuma, un tādēļ lietas nodošana izskatīšanai tiesai, kas atrodas labākā vietā, lai izspriestu lietu, var tikt veikta tikai izņēmuma gadījumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 27. oktobris, D., C-428/15, EU:C:2016:819, 47. un 48. punkts, kā arī 2018. gada 4. oktobris, IQ, C-478/17, EU:C:2018:812, 32. punkts).
- 25 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2201/2003 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir noteikts izņēmums no Regulas Nr. 2201/2003 8. pantā paredzētā vispārējās jurisdikcijas noteikuma, saskaņā ar kuru dalībvalstu tiesu jurisdikciju nosaka atkarībā no bērna pastāvīgās dzīvesvietas brīdī, kad tajās ir celtas prasības.

Par otro jautājumu

- 26 Otrajā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2201/2003 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir noteikti kritēriji, kuri ļauj noteikt, vai bērnam ir īpaša saikne ar dalībvalsti, kas nav tā valsts, kuras tiesai ir jurisdikcija izskatīt lietu pēc būtības, vai šie kritēriji ir izsmeltoši un vai gadījumā, ja tie ir izpildīti, no tā izriet, ka šīs citas dalībvalsts tiesas atrodas labākā vietā, lai izspriestu lietu.
- 27 Vispirms ir jānorāda, ka no paša Regulas Nr. 2201/2003 15. panta 3. punkta formulējuma izriet, ka šajā pantā ir paredzēti pieci alternatīvi kritēriji, kas ļauj uzskatīt, ka bērnam ir īpaša saikne ar kādu dalībvalsti.
- 28 Pēc tam, kā ir atzinusi Tiesa, šiem kritērijiem, kas ir minēti šīs normas a)–e) apakšpunktā, ir izsmeltošs raksturs, līdz ar to no lietu nodošanas mehānisma jau uzreiz ir izslēgtas tās, kurās nav šo elementu (spriedums, 2016. gada 27. oktobris, D., C-428/15, EU:C:2016:819, 51. punkts, kā arī 2018. gada 4. oktobris, IQ, C-478/17, EU:C:2018:812, 35. punkts).
- 29 Šajā ziņā, kā Eiropas Komisija ir minējusi savos rakstveida apsvērumos, ir jānorāda, ka bērna tēva uzskaitītie elementi, kuri ir atkārtoti otrajā uzdotajā jautājumā, atšķiras no minētajiem kritērijiem un līdz ar to nav tieši piemēroti, lai noteiktu, vai starp bērnu un citu dalībvalsti – šajā gadījumā Francijas

Republiku – pastāv īpaša saikne. Taču abi pirmie elementi, proti, ka bērns ir dzimis šajā dalībvalstī un viņa tēvs ir šīs dalībvalsts pilsonis, var tikt izmantoti kā pierādījums, ka bērns ir šīs valsts pilsonis, un līdz ar to – ka Regulas Nr. 2201/2003 15. panta 3. punkta c) apakšpunktā minētais kritērijs ir izpildīts.

- 30 Visbeidzot ir jāuzsver, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2201/2003 15. panta 1. punktu, lasot to šīs regulas 13. apsvēruma gaismā, dalībvalsts tiesa, kurai ir jurisdikcija izskatīt lietu pēc būtības, “var”, ja ir izpildīti šajā normā minētie nosacījumi, nodot lietu citas dalībvalsts tiesai, ja tā uzskata, ka šī tiesa atrodas labākā vietā, lai izspriestu šo lietu, taču pirmajai minētajai tiesai nav šāda pienākuma. Dalībvalsts tiesai, kurai vispārējā gadījumā ir jurisdikcija izskatīt konkrētu lietu, lai tā varētu lūgt šīs lietas nodošanu citas dalībvalsts tiesai, ir jāspēj atspēkot spēcīgo prezumpciju par labu savas no šīs regulas izrietošās jurisdikcijas saglabāšanai (spriedums, 2016. gada 27. oktobris, D., C-428/15, EU:C:2016:819, 49. punkts).
- 31 Lai sniegtu iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, vēl ir jāatgādina, ka lietas nodošana citas dalībvalsts tiesai saskaņā ar Regulas Nr. 2201/2003 15. pantu var notikt tikai tad, ja ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, pastāv saikne starp bērnu un citu dalībvalsti, tiesa, kurai ir jurisdikcija izskatīt lietu pēc būtības, uzskata, ka šīs citas dalībvalsts tiesa atrodas labākā vietā, lai izspriestu lietu, un lietas nodošana atbilst bērna prioritārajām interesēm, proti, nerada risku negatīvi ietekmēt attiecīgā bērna situāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 27. oktobris, D., C-428/15, EU:C:2016:819, 50., 56. un 58. punkts).
- 32 Tādos apstākļos kā pamatlietā ir iespējams, ka attiecīgajam bērnam ir īpaša saikne ar citu dalībvalsti, šajā gadījumā Francijas Republiku, jo viņam, kā minēts šī rīkojuma 29. punktā, ir šīs dalībvalsts pilsonība. Tāpat ir iespējams, ka šī bērna tēva, kurš ir viens no vecāku atbildības īstenotājiem, pastāvīgā dzīvesvieta ir minētajā dalībvalstī.
- 33 Tomēr, kā Tiesa jau agrāk ir uzsvērusi, tiesai, kurai ir jurisdikcija, šajā gadījumā Rumānijas tiesai, vēl ir jāizvērtē, cik nozīmīga un intensīva ir vispārējā tuvā saikne, kas saskaņā ar Regulas Nr. 2201/2003 8. panta 1. punktu vieno attiecīgo bērnu ar dalībvalsti, kurā atrodas šī tiesa, salīdzinājumā ar īpašo tuvo saikni, par ko liecina viens vai vairāki minētās regulas 15. panta 3. punktā norādītie elementi un kas pastāv starp šo bērnu un citu dalībvalsti (spriedums, 2016. gada 27. oktobris, D., C-428/15, EU:C:2016:819, 54. punkts).
- 34 “Īpašas saiknes” pastāvēšana šīs regulas 15. panta 1. punkta izpratnē obligāti neizšķir to, vai šīs citas dalībvalsts tiesa ir “labākā atrašanās vietā tiesas spriešanai” šīs tiesību normas izpratnē, nedz arī to, vai apstiprinošas atbildes gadījumā lietas nodošana šai pēdējai minētajai tiesai atbilst prioritārajām bērna interesēm. Tiesai, kurai ir jurisdikcija, ir jānosaka, vai lietas nodošana šādai tiesai var sniegt faktisku un konkrētu pievienoto vērtību lēmuma pieņemšanā attiecībā uz bērnu, salīdzinot ar lietas paturēšanu savā jurisdikcijā (spriedums, 2016. gada 27. oktobris, D., C-428/15, EU:C:2016:819, 55. un 57. punkts).
- 35 Ja Rumānijas tiesa, kurai ir jurisdikcija saskaņā ar Regulas Nr. 2201/2003 8. pantu, izdarītu secinājumu, ka saikne, kas vieno attiecīgo bērnu ar viņa pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsti, šajā gadījumā Rumāniju, ir ciešāka par to, kura viņu vieno ar citu dalībvalsti, proti, Francijas Republiku, ar šādu secinājumu pietiek, lai noraidītu šī regulas 15. panta piemērošanu.
- 36 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2201/2003 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja ir izpildīts viens vai vairāki no tajā izsmēloši minētajiem pieciem alternatīvajiem kritērijiem, lai novērtētu īpašas saiknes pastāvēšanu starp bērnu un dalībvalsti, kas nav viņa pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tiesa, kurai ir jurisdikcija saskaņā ar šīs regulas 8. pantu, var nodot lietu tiesai, kas, tās ieskatā, atrodas labākā vietā, lai izspriestu tās izskatīšanā esošo, taču tai nav pienākuma to darīt. Ja tiesa, kurai ir jurisdikcija, izdarītu secinājumu, ka saikne, kas vieno attiecīgo bērnu ar viņa pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsti, ir ciešāka nekā tā, kura viņu vieno ar citu dalībvalsti, ar šo secinājumu pietiek, lai noraidītu šīs regulas 15. panta piemērošanu.

Par trešo jautājumu

- 37 Trešajā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2201/2003 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka atšķirības starp dalībvalsts, kuras tiesai ir jurisdikcija izskatīt lietu pēc būtības, un citas dalībvalsts, ar ko attiecīgajam bērnam ir īpaša saikne, tiesību normām, it īpaši procesuālajām normām, piemēram, par lietu izskatīšanu slēgtās tiesas sēdēs un specializētās tiesās, no bērna prioritāro interešu viedokļa var būt atbilstošs elements, lai novērtētu, vai šīs citas dalībvalsts tiesas atrodas labākā vietā, lai izspriestu lietu.
- 38 Iesniedzējtiesa norāda, ka, vienas no pamatlietas pusēm ieskatā, šajā gadījumā pastāv būtiskas atšķirības starp tās dalībvalsts tiesisko regulējumu, kuras tiesai ir jurisdikcija izskatīt lietu pēc būtības, un otras iesaistītās dalībvalsts tiesisko regulējumu, jo tikai šīs otrās dalībvalsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēta lietu izskatīšana slēgtās tiesas sēdēs un specializētās tiesās, līdz ar to šīs otrās dalībvalsts tiesas atrodas labākā vietā, lai izskatītu pamatlietu.
- 39 Šajā ziņā papildus tam, ka šādu atšķirību pastāvēšanu aktīvi apstrīd otra pamatlietas puse, ir jāatgādina – lai noteiktu, vai lietas nodošana citas dalībvalsts tiesai var sniegt reālu un konkrētu pievienoto vērtību, tiesa, kurai ir jurisdikcija, var papildus citiem elementiem ņemt vērā šīs citas dalībvalsts procesuālās normas, piemēram, tās, kas attiecas uz lietas izskatīšanai nepieciešamo pierādījumu savākšanu. Tiesai, kurai ir jurisdikcija, turpretim šādā vērtējumā nebūtu jāņem vērā šīs citas dalībvalsts materiālās tiesības, kuras, iespējams, varētu piemērot šīs pēdējās valsts tiesa, ja tai tiktu nodota lieta. Patiesībā šāda vērā ņemšana būtu pretrunā savstarpējas uzticēšanās starp dalībvalstīm principam un tiesu nolēmumu savstarpējai atzīšanai, kas ir Regulas Nr. 2201/2003 pamatā (spriedums, 2016. gada 27. oktobris, D., C-428/15, EU:C:2016:819, 57. punkts).
- 40 Ir jāuzsver, ka dalībvalstu tiesu sadarbības un savstarpējas uzticēšanās rezultātam ir jābūt tiesu nolēmumu savstarpējai atzīšanai, kas ir stūrakmens patiesas tiesiskuma telpas izveidē (spriedums, 2017. gada 15. februāris, W un V, C-499/15, EU:C:2017:118, 50. punkts).
- 41 No tā izriet, ka tiesa, kurai ir jurisdikcija, veicot novērtējumu saskaņā ar Regulas Nr. 2201/2003 15. pantu, var ņemt vērā procesuālās normas, kas ir piemērojamas saskaņā ar citas dalībvalsts tiesisko regulējumu, ja šīs normas konkrēti ietekmē šīs pēdējās valsts spēju labāk izspriest lietu, it īpaši atvieglojot pierādījumu un liecību savākšanu, un tādējādi sniedz pievienoto vērtību lietas izšķiršanai bērna prioritārajās interesēs. Turpretim nevar vispārīgi un abstrakti uzskatīt, ka citas dalībvalsts tiesību normas, piemēram, tās, ko ir minējusi viena no pamatlietas pusēm, proti, normas attiecībā uz lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē un specializētās tiesās, ir elements, kas būtu jāņem vērā tiesai, kurai ir jurisdikcija, kad tā izvērtē, vai ir tāda tiesa, kas atrodas labākā vietā, lai izspriestu lietu.
- 42 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2201/2003 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka atšķirības starp dalībvalsts, kuras tiesai ir jurisdikcija izspriest lietu pēc būtības, un citas dalībvalsts, ar ko attiecīgajam bērnam ir īpaša saikne, tiesību normām, it īpaši procesuālajām normām, piemēram, par lietu izskatīšanu slēgtās tiesas sēdēs un specializētās tiesās, no bērna prioritāro interešu viedokļa vispārīgi un abstrakti nevar būt atbilstošs elements, lai novērtētu, vai šīs citas dalībvalsts tiesas atrodas labākā vietā, lai izspriestu šo lietu. Tiesa, kurai ir jurisdikcija, šīs atšķirības var ņemt vērā tikai tad, ja tās, salīdzinot ar iespēju, ka šī tiesa pati turpinātu izskatīt minēto lietu, spēj sniegt reālu un konkrētu pievienoto vērtību nolēmuma pieņemšanai attiecībā uz šo bērnu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 43 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes Regulas (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir noteikts izņēmums no Regulas Nr. 2201/2003 8. pantā paredzētā vispārējās jurisdikcijas noteikuma, saskaņā ar kuru dalībvalstu tiesu jurisdikciju nosaka atkarībā no bērna pastāvīgās dzīvesvietas brīdī, kad tajās ir celtas prasības.**
- 2) **Regulas Nr. 2201/2003 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja ir izpildīts viens vai vairāki no tajā izmērojami minētajiem pieciem alternatīvajiem kritērijiem, lai novērtētu īpašas saiknes pastāvēšanu starp bērnu un dalībvalsti, kas nav viņa pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tiesa, kurai ir jurisdikcija saskaņā ar šīs regulas 8. pantu, var nodot lietu tiesai, kas tās ieskatā atrodas labākā vietā, lai izspriestu tās izskatīšanā esošo lietu, taču tai nav pienākuma to darīt. Ja tiesa, kurai ir jurisdikcija, nonāk pie secinājuma, ka saikne, kas vieno attiecīgo bērnu ar viņa pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsti, ir ciešāka nekā tā, kura viņu vieno ar citu dalībvalsti, ar šo secinājumu pietiek, lai noraidītu šīs regulas 15. panta piemērošanu.**
- 3) **Regulas Nr. 2201/2003 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka atšķirības starp dalībvalsts, kuras tiesai ir jurisdikcija izspriest lietu pēc būtības, un citas dalībvalsts, ar ko attiecīgajam bērnam ir īpaša saikne, tiesību normām, it īpaši procesuālajām normām, piemēram, par lietu izskatīšanu slēgtās tiesas sēdēs un specializētās tiesās, no bērna prioritāro interešu viedokļa vispārīgi un abstrakti nevar būt atbilstošs kritērijs, lai novērtētu, vai šīs citas dalībvalsts tiesas atrodas labākā vietā, lai izspriestu šo lietu. Tiesa, kurai ir jurisdikcija, šīs atšķirības var ņemt vērā tikai tad, ja tās, salīdzinot ar iespēju, ka šī tiesa pati turpinātu izskatīt minēto lietu, spēj sniegt reālu un konkrētu pievienoto vērtību nolēmuma pieņemšanai attiecībā uz šo bērnu.**

[Paraksti]